

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception):
..... 18 / 01 / 2013 .....

ម៉ោង (Time/Heure) : ..... 11 : 00 .....

អ្នកទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង / Case File Officer/L'agent chargé
du dossier: ..... UCH / ACUM .....

E260

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អនុស្សរណៈ - អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

សាធារណៈ / Public

ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣

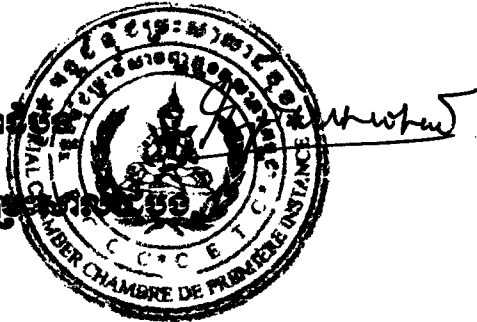
ជូនចំពោះ: ភាគីទាំងអស់នៃសំណុំរឿង ០០២

ពី: ចៅក្រម និង ឧទ្ធរណ៍ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ចម្លងជូន: លោក/លោកស្រីចៅក្រមទាំងអស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

បន្តិច្បាប់ជាដំបូងនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

កម្មវត្ថុ: ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើតាមវិធាន៨៧(៤) សុំដាក់ឯកសារថ្មីនៅក្នុងសំណុំរឿង
ពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី លោក François PONCHAUD និងលោក
Sydney SCHANBERG (E243) ត្រូវទាំងអ្នកជំនាញលោក Phillip SHORT
(E226, E226/1 និង E230) និងលោកស្រី Elizabeth BECKER (E232 និង E232/1)

១. អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលនូវសំណើមួយចំនួនពីសហព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា និង អៀង សារី សុំដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងពេលផ្តល់សក្ខីកម្មដោយសាក្សី លោក François PONCHAUD និងលោក Sydney SCHANBERG (E243) និង ដោយអ្នកជំនាញ លោកស្រី Elizabeth BECKER (E232 និង E232/1) និងលោក Phillip SHORT (E226, E226/1 និង E230)។

២. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ នូវសៀវភៅមួយក្បាលដែលសរសេរដោយ លោក François PONCHAUD ដែលមានចំណងជើងថា *Cambodia: Year Zero* (កម្ពុជា ឆ្នាំសូន្យ)។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានស្នើសុំដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ នូវសៀវភៅមួយដែលសរសេរដោយលោក Sydney SCHANBERG ដែលមានចំណងជើងថា *The Killing Fields: the Facts Behind the Film* (រាល់ពិឃាដៈ ការពិតនៅខាងក្រៅខ្សែភាពយន្ត)។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ជំទាស់ទៅនឹងសំណើនេះ

ដោយហេតុថា នេះជាសំណើសុំដាក់សៀវភៅទាំងមូលតែម្តងទៅក្នុងសំណុំរឿង ហើយមេធាវីការពារក្តី បានស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការជ្រើសរើសចេញពីក្នុងសៀវភៅនេះនូវកថាខណ្ឌ ជាក់លាក់ដែលខ្លួនមានចេតនាប្រើប្រាស់ក្នុងការសួរដេញដោលសាក្សី ហើយបង្គាប់ឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា ផ្តល់នូវឯកសារបកប្រែជាបីភាសាផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក សម្រាប់កថាខណ្ឌដែលខ្លួនជ្រើសរើសនោះ (E243/1)។

៣. ឯកសារទាំងប្រាំពីរដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា បានស្នើសុំប្រើប្រាស់ក្នុងការសួរដេញដោលអ្នក ជំនាញលោកស្រី Elizabeth BECKER នោះ គឺសុទ្ធតែជាអត្ថបទដែលនិពន្ធដោយលោកស្រី BECKER។ មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី បានស្នើសុំដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ និងប្រើប្រាស់ក្នុងការសួរដេញ ដោលលោកស្រី Elizabeth BECKER នូវអត្ថបទវិភាគមួយសរសេរដោយលោក David Chandler ដែល មានចំណងជើងថា *Requiem for the 1970s: Elizabeth Becker's "When the War Was Over"*។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនជំទាស់ទៅនឹងសំណើរបស់ អៀង សារី នោះទេ ប៉ុន្តែសហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើក ឡើងថា ប្រភពឯកសារនេះមានតម្លៃជាភស្តុតាងតិចតួចប៉ុណ្ណោះ (E232/2)។

៤. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនូវខ្សែអាត់សំឡេង នៃបាឋកថារបស់អ្នក ជំនាញលោក Phillip SHORT នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ដែលក្នុងខ្សែអាត់នេះ អ្នកជំនាញបានពិភាក្សាអំពីសៀវ ភៅរបស់គាត់ដែលមានចំណងជើងថា "Pol Pot: Anatomy of a Nightmare" (ប៉ុល ពត៖ ការវិភាគ សុបិនអាក្រក់មួយ)។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានស្នើសុំការអនុញ្ញាតពីអង្គជំនុំជម្រះដើម្បីចាក់នូវសម្រង់ខ្លីៗ ចេញពីរូបភាពវីដេអូនៃបាឋកថា នៅពេលដែលអ្នកជំនាញមកផ្តល់សក្ខីកម្ម ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដែលថា បាឋកថានេះពាក់ព័ន្ធយ៉ាងជិតស្និទ្ធនឹងសៀវភៅដែលបានដាក់នៅក្នុងសំណុំរឿងរួចទៅហើយ ហើយ ដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីនៃសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ស្របតាមវិធាន ៨០ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (E230)។ មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ស្នើដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ នូវអត្ថបទមួយដែលសរសេរដោយអ្នក ជំនាញរូបនេះ ហើយដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយក្នុងសារព័ត៌មានភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ កាលពីឆ្នាំ ២០០០ (E226/1)។

៥. យោងតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចទទួលយកភស្តុតាងថ្មី ដែលខ្លួន យល់ថាមានប្រយោជន៍ដល់ការស្វែងរកការពិត ហើយភស្តុតាងទាំងអស់នេះក៏បានបំពេញទៅតាមបទដ្ឋាន ដំណាក់កាលដំបូងនៃភាពពាក់ព័ន្ធ ភាពអាចទុកចិត្តបាន និងយថាភាព ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ជាទូទៅភាគីដែលស្នើសុំត្រូវតែធ្វើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះជឿជាក់ថា ភស្តុតាងដែលបានស្នើសុំ នោះ ពុំអាចរកបាននៅមុនពេលការចាប់ផ្តើមជំនុំជម្រះ ឬក៏ពុំអាចរកបាន បើទោះជាមានការប្រឹងប្រែងក៏ ដោយ។ ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងករណីមួយចំនួន អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយកឯកសារដែលមិនមែនជាឯកសារថ្មី ក្នុង

នោះរួមមានករណីដែលឯកសារពាក់ព័ន្ធយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយសម្ភារៈដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ ហើយដែលផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តម្រូវឱ្យមានការវាយតម្លៃរួមគ្នាជាមួយប្រភពនៃឯកសារ ក៏ដូចជានៅ ក្នុងករណីដែលឯកសារដែលបានស្នើឡើងនេះជាឯកសារដោះបន្ទុក ហើយតម្រូវឱ្យមានការពិចារណាវាយ តម្លៃ ដើម្បីជៀសវាងការខកខានក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ ឬនៅពេលដែលភាគីដទៃមិនបានជំទាស់ទៅនឹង ឯកសារទាំងនោះ (សូមមើលជាឧទាហរណ៍ ឯកសារលេខ E190 និង E172/24/5/1)។

៦. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយល់ឃើញថា ឯកសារដែលបានស្នើឡើងទាំងអស់នេះអាចរកបាននៅមុនពេល ការចាប់ផ្តើមជំនុំជម្រះ ឬអាចរកបានដោយភាគីនានាប្រសិនបើមានការប្រឹងប្រែង។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ ដោយ លើកលែងតែឯកសារលេខ E232.7 អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិចារណាថា ឯកសារខាងលើនេះ បានបំពេញតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃវិធាន៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយដែលអាចនាំមកនូវការស្វែងរកការ ពិត។ ឯកសារលេខ E232.7 ដែលជាអត្ថបទសរសេរក្នុងសារព័ត៌មាន the New York Times ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧ ក្រោមចំណងជើងថា *POL Pot, Then and Now* (ប៉ុល ពត, កាលនោះ និងនៅពេលនេះ) បាន រៀបរាប់ជាសំខាន់នូវការកាត់ទោសអតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមរូបនេះក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧ នៅក្នុងព្រៃ ហើយភាព ពាក់ព័ន្ធរបស់ឯកសារនេះទៅនឹងអង្គហេតុនៃសំណុំរឿង ០០២/០១ មិនត្រូវបានបង្ហាញនោះទេ។ ហេតុ ដូច្នេះ ដោយប្រើប្រាស់នូវធនធានសិទ្ធិរបស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចយល់ព្រមតាមសំណើខាងលើ លើក លែងតែឯកសារលេខ E232.7។ អង្គជំនុំជម្រះសូមកត់សម្គាល់ថាសៀវភៅ *Cambodia Year Zero* (កម្ពុជា ឆ្នាំសូន្យ) ដែលនិពន្ធដោយលោក François PONCHAUD គឺពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាដែលកំពុងតែ ពិចារណានៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ហើយអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចថាសៀវភៅមួយក្បាលនេះ ត្រូវដាក់នៅ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ហើយអាចប្រើប្រាស់ធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការសួរដេញដោលសាក្សីរូបនេះបាន។ សៀវភៅដែលនិពន្ធដោយលោក Sydney SCHANBERG ដែលមានចំណងជើងថា *The Killing Fields: the Facts Behind the Film* មានតែជាភាសាអង់គ្លេសតែប៉ុណ្ណោះ ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញា មានបំណងដកស្រង់តែសម្រង់មួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ក្នុងពេលសួរដេញដោលសាក្សីរូបនេះ។ ហេតុដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះតម្រូវឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាបង្ហាញថា តើផ្នែកណាខ្លះដែលខ្លួនគិតថាពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ០០២/០១។ តម្លៃជាភស្តុតាង និងទម្ងន់ដែលត្រូវផ្តល់ចំពោះឯកសារទាំងអស់នេះ នឹងត្រូវបានលើកមក បង្ហាញដោយភាគីនានាក្នុងពេលវេលាសមស្រប ក្នុងអំឡុងពេលផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនោះ។

៧. ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ព្យាយាមដាក់ឯកសារចំនួនបួន នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ដោយអនុលោម តាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងការសួរដេញដោលអ្នកជំនាញ Philip SHORT (E226)។ ឯកសារទីមួយគឺជាអត្ថបទរបស់ Blythe YEE ដែលមានចំណងជើងថា“Navigating

Darkness” ដែលក្នុងអត្ថបទនេះអ្នកជំនាញបានពិភាក្សាពីវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវដែលគាត់បានប្រើប្រាស់ក្នុងការនិពន្ធសៀវភៅរបស់គាត់គឺ “Pol Pot: Anatomy of a Nightmare”។ ឯកសារទីពីរគឺកំណត់ត្រាប្រតិចារិកនៃកិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយលោក Phillip SHORT ដែលធ្វើឡើងដោយ Charlie ROSE កាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៥។ ឯកសារទីបីគឺជាអត្ថបទមួយដែលមានចំណងជើងថា “Cambodia Confronts the ‘G’ Word” សរសេរដោយ Brendan BRADY ដែលពាក់ព័ន្ធបញ្ហាថាតើអំពើប្រល័យពូជសាសន៍បានកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឬទេ។ ឯកសារទីបួនគឺជារាយការណ៍ព័ត៌មានរបស់ Press TV កាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីសម្រេចចោទប្រកាន់ពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ ដែលក្នុងរាយការណ៍ព័ត៌មាននេះ អ្នកជំនាញត្រូវបានដកស្រង់នូវការបញ្ចេញមតិទៅលើសុភវិនិច្ឆ័យក្នុងការលើកឡើងបទចោទទាំងនេះ។ ឯកសារទាំងនេះមានគ្រប់ភាសាផ្លូវការទាំងអស់របស់ អ.វ.ត.ក។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានជំទាស់ទៅនឹងការទទួលយកឯកសារទីមួយ និងទីពីរឡើយ ប៉ុន្តែសហព្រះរាជអាជ្ញាបានជំទាស់ទៅនឹងឯកសារទីបី និងទីបួន ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃភាពពាក់ព័ន្ធ (E226/2)។

៨. អង្គជំនុំជម្រះបដិសេធទៅលើសំណើទាំងនេះ។ ដោយសារតែអំពើប្រល័យពូជសាសន៍មិនមែនជាផ្នែកនៃបទចោទក្នុងសំណុំរឿងបច្ចុប្បន្ន ហើយដោយសារតែលោក Phillip SHORT នឹងមកផ្តល់សក្ខីកម្ម ហើយលោកនឹងអាចទទួលការសួរដេញដោលពាក់ព័ន្ធនឹងវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវរបស់គាត់ ទើបអង្គជំនុំជម្រះមិនយល់ស្របទៅលើភាពពាក់ព័ន្ធ ឬភាពចាំបាច់ក្នុងការទទួលយកឯកសារណាមួយក្នុងចំណោមឯកសារទាំងនេះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះក៏សូមកត់សម្គាល់ផងដែរថា ឯកសារមួយចំនួនក្នុងចំណោមឯកសារទាំងនេះ ហាក់ដូចជាត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រហែលជាបង្កើតឡើងវិញនូវខ្លឹមសារនៃឯកសារដើម ហើយយកមកដាក់នៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម។ ការណ៍នេះបង្កឱ្យមានបញ្ហានៃភាពអាចជឿជាក់បាន។

៩. អនុស្សរណៈនេះគឺជាចម្លើយតបផ្លូវការរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ចំពោះសំណើដែលមាននៅក្នុងឯកសារលេខ E226, E226/1, E230, E232, E232/1 និង E243។